

## Izhodišča in smernice za politiko in prakso

---

Na podlagi konceptualnih uvidov v razvoj globalnih kompetenc in rezultatov empiričnega dela raziskave je pri nadaljnjem razvoju globalnih kompetenc slovenskih učencev in učenk pozornost smiselno namenjati predvsem v nadaljevanju izpostavljenim vidikom politik in praks.

Iz rezultatov raziskave je razvidno, da se globalne kompetence statistično značilno povezujejo z drugimi psihosocialnimi dejavniki izobraževalnega in učnega procesa (npr. z občutkom pripadnosti šoli). Iz navedenega je mogoče sklepati, da je tudi na področju usvajanja globalnih kompetenc nadaljnjo pozornost v Sloveniji smiselno namenjati krepitvi varnega in spodbudnega učnega okolja.

Zaznava diskriminatornega vedenja učiteljev do učencev s priseljen-skim ozadjem, o katerem slovenski učenci in učenke poročajo med najvišjimi izmed sodelujočih držav v raziskavi PISA (2018), kaže na nujnost nadaljnjih kontinuiranih prizadevanj za razvoj medkulturnih kompetenc učiteljev v Sloveniji. Da bi vplivali na trajne spremembe v izobraževalnih sistemih, je pomembno vključiti globalno perspektivo že v začetnem usposabljanju učiteljev in vzgajati globalno kompetentne učitelje (Divéki, 2022).

Ob upoštevanju rezultatov, da je za mlade iz deprivilegiranih okolij manj priložnosti za udejstvovanje v aktivnostih, ki spodbujajo razvoj političnega interesa in participacije, B. Hoskins in drugi (2017) izpostavljajo, da je pomembno ozvestiti učitelje o primanjkljajih učencev iz deprivilegiranih skupin na tem področju in jih opolnomočiti za delo s temi skupinami

učencev ter njihovo vključevanje v te dejavnosti, vključno z odprtimi razpravami v razredu. Kot drugi razmislek izpostavijo uvedbo obveznih vsebin in aktivnosti državljanske vzgoje tudi v srednješolskih programih, kar sovpada z nekaterimi dozdajšnjimi pobudami v Sloveniji (npr. Dnevnik, 2019). Pri oblikovanju vsebin (globalne) državljanske vzgoje je torej smiselno upoštevati prednosti sistematičnega in kontinuiranega pristopa ter se zavedati kompenzacijske vloge šole pri usvajanju globalnih kompetenc učencev iz deprivilegiranih okolij, ki jim jih ni omogočeno usvojiti v zunajšolskem okolju. Pri tem je smiselno upoštevati tudi zaznane prednosti izkušenjskega učenja (npr. mobilnosti, medkulturnih stikov) ter pomena usvajanja temeljnega znanja o globalnih tematikah kot pomembnega temelja za razvoj vseh drugih dimenzij globalnih kompetenc (spretnosti, stališč in vrednot).